NIJZ Nacionalni inštitut za javno zdravje

Kazalnik potreb po obravnavi uporabnikov drog

(Evidenca obravnave uporabnikov drog)

NEPREKINJENA OBRAVNAVA

Metodološka navodila, razl. 1.0

Ljubljana, 2024

Spremljanje sprememb

Datum	Različica	Opis spremembe	Avtor spremembe
2022	1.0	Prenovljena različica metodoloških navodil zaradi prenovljenega vprašalnika Evidenca obravnave uporabnikov drog –NEPREKINJENA OBRAVNAVA Velja za sprejem podatkov od leta 2022 naprej.	Delovna skupina za droge

Kratice

CPZOPD	Center za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od prepovedanih drog
CPZOD	Center za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od drog
DRID	Nalezljive bolezni, povezane z uporabo drog
EMCDDA	Evropski center za spremljanje drog in zasvojenosti z drogami
GBL	Gamabutirolakton
GHB	Gamahidroksibutirična kislina
HCl	Hidroklorid
HCV	Virus hepatitisa C
HBV	Virus hepatitisa B
HIV	Virus človeške imunske pomanjkljivosti
MDMA	Metilendioksimetamfetamin
NIJZ	Nacionalni inštitut za javno zdravje
NZO	Nadomestno zdravljenje z opioidi
HPUD	Zelo tvegana uporaba drog

Pri pripravi metodoloških navodil različice 1.0 so sodelovali:

(po abecednem vrstnem redu)
David Breznikar, NIJZ
Nataša Delfar, NIJZ
Mateja Jandl, NIJZ
Tina Zupanec, NIJZ

Zaščita dokumenta

©2024 NIJZ
Vse pravice pridržane. Reprodukcija po delih ali v celoti na kakršen koli način in v katerem koli mediju ni dovoljena brez pisnega dovoljenja avtorja. Kršitve se sankcionirajo skladno z avtorskopravno in kazensko zakonodajo.

KAZALO

I UVOD 5
II CILJ IN NAMEN DOKUMENTA 6
Kaj je cilj Kazalnika potreb po obravnavi? 6
Čemu služijo zbrane informacije in kaj je njihov namen? 6
Kako se doseže namen Kazalnika potreb po obravnavi? 6
III DEFINICIJE 7
IV NABOR PODATKOV IN DINAMIKA POROČANJA 8
V PODATKI IZVAJALCA 9
1. ŠIFRA IZVAJALCA 9
2. VRSTA IZVAJALCA 10
3. OBČINA IZVAJANJA PROGRAMA 10
4. LETO OBRAVNAVE 11
VI PODATKI UPORABNIKA 11
5. ŠIFRI UPORABNIKA 11
6. OBČINA STALNEGA PREBIVALIŠČA 13
7. OBČINA ZAČASNEGA PREBIVALIŠČA 14
8. SPOL: 14
9. DATUM ROJSTVA: 14
10. ALI JE ŽE BIL KDAJ OBRAVNAVAN ZARADI UPORABE DROG V KATEREM KOLI PROGRAMU, PREDEN SE JE VKLJUČIL V VAŠ PROGRAM? 15
11. NADOMESTNO ZDRAVLJENJE Z OPIOIDI (NZO: metadon, buprenorfin, buprenorfin/naloxon, SR-morfin)? 15
12. S KOM ŽIVI SEDAJ? 15
13. SEDANJI STATUS BIVANJA 16
14. TRENUTNI ZAPOSLITVENI STATUS UPORABNIKA DROG 17
15. NAJVIŠJA DOSEŽENA STOPNJA IZOBRAZBE UPORABNIKA DROG DO SEDAJ 18
VII ŠKODLJIVA UPORABA DROG 19
16. KATERO DROGO JE UPORABLJAL KOT GLAVNO DROGO V ZADNJEM LETU? 19
16. a NAČIN UPORABE GLAVNE DROGE V ZADNJEM LETU 22
16. b POGOSTOST UPORABE GLAVNE DROGE V ZADNJEM LETU 23
16. c STAROST OB PRVI UPORABI GLAVNE DROGE 23
16. d TRAJANJE REDNE UPORABE GLAVNE DROGE V LETIH 24
17.–20. KATERO DROGO JE UPORABLJAL KOT DODATNO DROGO V ZADNJEM LETU 25
17. a–20. a NAČIN UPORABE DODATNE DROGE V ZADNJEM LETU 27
17. b–20. b POGOSTOST UPORABE DODATNE DROGE V ZADNJEM LETU 28

17. c–20. c STAROST OB PRVI UPORABI DODATNE DROGE 28
17. d–20. d TRAJANJE REDNE UPORABE DODATNE DROGE V LETIH 29
21. TRAJANJE NEPREKINJENE OBRAVNAVE: 29
22. VRSTA OBRAVNAVE: 30
IX TVEGANO VEDENJE 31
23. ALI SI JE DROGO V ZADNJEM MESCU OBRAVNAVE KDAJKOLI INJICIRAL ALI NJUHAL? 31
24. ALI JE V ZADNJEM MESECU OBRAVNAVE KDAJKOLI SOUPORABIL IGLO IN/ALI BRIZGO (UPORABIL IGLO IN/ALI BRIZGO, KI JO JE PRED TEM ŽE UPORABIL NEKDO DRUG) ALI SOUPORABIL PRIPOMOČKE ZA NJUHANJE (FOLIJA, TULEC)? 31
IX KAZALNIKI OKUŽB 32
25. – 27. ALI JE BIL V PROGRAMU, KI GA OBISKUJE SEDAJ TESTIRAN ZA HIV, HCV, HBV? 32
PRILOGA 1: ŠIFRANT OBČIN 33

I UVOD

Podatki o uporabnikih drog, ki vstopajo v programe za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od drog (Centre za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od drog - CPZOPD), Zavode za prestajanje kazni zapora, programe zmanjševanja škode in v visokopražne programe, predstavljajo pomemben vir informacij za spremljanje, načrtovanje, vodenje in za razvijanje dejavnosti, za ocenjevanje zdravstvenega stanja uporabnikov drog in za oceno razširjenosti problematike uporabe drog. Ti podatki so tudi osnova za poročanje v okviru obveznosti, ki jih ima Slovenija do Evropske unije oz. Evropskega centra za nadzor nad drogami in odvisnostjo od drog (EMCDDA) in drugih mednarodnih organizacij. Podatke skladno z Zakonom o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva (ZZPPZ, Uradni list, št. 65/2000), podatkovna zbirka Evidenca obravnave uživalcev drog, zbira in z njimi upravlja Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ).

Poleg uporabnikov prepovedanih drog, ki vstopajo prvič ali ponovno v program zdravljenja odvisnosti od prepovedanih drog, imamo še večjo skupino ljudi, ki ostanejo v obravnavi dlje časa.

Pri prenovi so poleg strokovnjakov z NIJZ sodelovali tudi strokovnjaki iz Centrov za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od drog (CPZOD), ki so veliko pripomogli h kakovosti prenovljenega vprašalnika Evidenca obravnave uporabnikov drog – neprekinjena obravnava. Za ves trud se jim iskreno zahvaljujemo. Posebna zahvala Metki Debevec Švigelj iz CPZOPD Ljubljana.

Skladno z zgoraj navedenim **Zakonom o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva** se v vseh javnih zdravstvenih zavodih enotno evidentira iskanje pomoči zaradi rabe prepovedanih drog. Evidentira se vsako osebo, ki je neprekinjeno v obravnavi zaradi uživanja prepovedanih drog v koledarskem letu, torej med vključno 1. januarjem in vključno 31. decembrom tekočega leta.

Za zbiranje, obdelavo in za posredovanje osebnih podatkov, vsebovanih v zbirkah podatkov iz tega zakona, se uporabljajo določbe **Zakona o varstvu osebnih podatkov** (ZVOP-1-UPB1, Uradni list RS, št. 94/2007).

Poroča se na NIJZ na aplikacije, ki je dostopna na https://tdi.nijz.si/tdi_portal/.

Za vsa morebitna vprašanja smo na voljo na e-naslovu droge@nijz.si ali info@nijz.si.

II CILJ IN NAMEN DOKUMENTA

Kaj je cilj Kazalnika potreb po obravnavi?
Cilj Kazalnika potreb po obravnavi uporabnikov drog je zbiranje podatkov o številu in značilnostih oseb, ki so neprekinjeno v obravnavi. EMCDDA ga je priznal kot standardiziran instrument za zbiranje in poročanje podatkov o osebah, ki vstopajo v programe obravnave zaradi uporabe drog.

Čemu služijo zbrane informacije in kaj je njihov namen?
Osnovni namen informacij, zbranih s kazalnikom potreb po obravnavi, je pridobiti vpogled v značilnosti, tvegana vedenja in vzorce uporabe drog pri ljudeh, ki se zdravijo zaradi uporabe drog, ter pomagati oceniti trende glede pojavnosti in pogostosti ter vzorca problematičnega uživanja drog. Določa tudi metodološka merila za vključitev/izključitev posameznih primerov, zajetih v poročanje.

Neprekinjena obravnava vključuje uporabnike prepovedanih drog, ki so med letom neprekinjeno na zdravljenju. Prevalenca ali razširjenost uporabe drog ima tri glavne namene:

1) Pomagati izboljšati sliko populacije, ki imajo težave z uporabo prepovedanih drog, tudi če se šteje, da je zdravljenje stabilno (uspešno). Ti uporabniki ne bodo obravnavani, kot problematični uporabniki drog. Vendar je še vedno pomembno oceniti število, trenutno stanje in osnovne značilnosti teh uživalcev drog pri katerih je zdravljenje stabilno (uspešno).

2) Pomoč pri oceni skupnega števila uporabnikov, ki so v stiku z centri za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od prepovedanih drog. Podatki o neprekinjenih obravnavah so lahko dober približek celotnemu številu uporabnikov, ki se zdravijo zaradi uporabe prepovedanih drog ali pa so lahko ustrezna komponenta za dopolnitev drugim metodam ocenjevanja. Ocena skupnega števila uporabnikov, ki so v stiku z centri za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od prepovedanih drog, se bo uporabila za oceno "pokritosti zdravljenja" glede na obseg uporabnikov, ki potrebujejo zdravljenje.

3) Imeti informacije o zmogljivosti in dejavnosti zdravljenja, ki jih je mogoče dopolniti z drugimi orodji in kazalniki. Podatki o skupnem številu uporabnikov, ki se zdravijo, četudi zajemajo le del sistema zdravljenja, bodo zagotovili boljše informacije o obsegu centrov za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od prepovedanih drog in izvedeni dejavnosti, ki niso povezane z novimi vstopi v zdravljenje.

Kako se doseže namen Kazalnika potreb po obravnavi?
Programi (centri) za preprečevanje in obravnavo odvisnosti od prepovedanih drog (CPZOPD) običajno zbirajo veliko podatkov o svojih uporabnikih. Te informacije strokovnjaki zbirajo predvsem za namene terapevtskega postopka pa tudi zaradi administrativnih in upravnih razlogov ter za epidemiološke namene na lokalni, nacionalni in na mednarodni ravni. Programi

CPZOPD in drugi programi predstavljajo temeljni vir informacij za pridobitev vpogleda v uporabo nedovoljenih drog, ki je pogosto družbeno stigmatizirano vedenje in ga je zato težko zajeti.

Vendar je treba upoštevati, da niso vsi problematični uporabniki drog v stiku s CPZOPD. Nekateri uporabniki niso v stiku z nobenim programom (npr. nekateri družbeno integrirani uživalci kokaina ali marihuane, nekateri zelo marginalizirani uživalci heroina) ali pa so v stiku s programi, ki zaradi različnih razlogov ne zbirajo informacij o svojih uporabnikih ali pa se podatki ne poročajo v nacionalne sisteme spremljanja (npr. zasebni psihiatri, spletni programi, splošni zdravniki ali programi zmanjševanja škode). Zato smemo oblikovati zaključke le o zdravljenih uporabnikih drog v skupnosti, ki so vključeni v programe, kjer zbiramo podatke. Še posebej moramo biti previdni, kadar izvedemo zaključke na podlagi majhnih sprememb in/ali na majhnem številu uporabnikov. Poleg navedenega je treba upoštevati tudi dostopnost storitev, morebitne spremembe v zagotavljanju storitev in sistemu poročanja.

III DEFINICIJE

Evidenca obravnave uporabnikov drog - NEPREKINJENA OBRAVNAVA je vprašalnik, v katerega se evidentira vsaka oseba (po metodi intervjuja), ki je neprekinjeno v obravnavi v rednem programu obravnave zaradi uživanja prepovedanih drog iz preteklega leta.

Obravnava odvisnosti od drog pri osebah odvisnih od drog je opredeljena kot dejavnost oziroma dejavnosti, ki so neposredno usmerjene na osebe, ki imajo težave zaradi uporabe prepovedanih drog, in so namenjene doseganju določenih ciljev v zvezi z zmanjšanjem in/ali odpravo teh težav. Dejavnost izvajajo izkušeni in pooblaščeni strokovnjaki v okviru priznanih postopkov zdravniške, psihološke ali socialne pomoči.

Program obravnave odvisnosti od drog je dejavnost, ki zagotavlja obravnavo odvisnosti od drog in pomoč osebam s težavami zaradi uporabe drog. Programi obravnave odvisnosti od drog se lahko izvajajo v specializiranih centrih, ki se osredinjajo na zdravljenje uživalcev drog, ali v večjih centrih, usmerjenih na različne skupine uporabnikov (npr. duševne bolnike, uživalce alkohola itn.). Lahko so osnovani znotraj zdravstvenih ali nezdravstvenih, vladnih ali nevladnih, javnih ali zasebnih centrov**.** V našem primeru so to CPZOPD.

Evidentirana oseba – je oseba, ki je neprekinjeno v obravnavi 1. Januarja tekočega leta in je začela obravnavo v prejšnjem letu ali letih. Pri evidentiranju in vpisu osebe v evidenco se uporablja dve šifri: šifro Soundex in šifro, ki jo uporablja organizacija Stigma, kar zagotavlja anonimnost posameznika, a omogoča primerjave med obravnavami v različnih programih.

Začetek obravnave se šteje prvi uradni osebni stik med uporabnikom in programom. Med tem stikom mora biti omogočeno identificirati uporabnika (preprečevanje dvojnega štetja) ter oceniti uporabnikove značilnosti in potrebe, povezane s težavami zaradi uporabe drog.

Konec obravnave je, ko nastopi uradni zaključek (dogovorjen ali ne) ali ko uporabnik preneha obiskovati program za obravnavo odvisnosti ali ko umre. Razlog za konec obravnave je lahko opustitev zdravljenja uporabnika, končano zdravljenje prek centra oz. terapevta in smrt uporabnika.

Obdobje obravnave je opredeljeno kot obdobje storitve od začetka obravnave zaradi težav z drogami do konca predpisanega načrta obravnave.

Glavna droga je opredeljena kot droga, ki uporabniku ob vstopu v obravnavo povzroča največ težav. Običajno temelji na izjavi uporabnika in (ali) diagnozi, ki jo postavi terapevt. Za kodiranje podatka glavne droge se uporablja Avstralska klasifikacija MKB-10-AM. Podatek o glavni drogi je ključnega pomena in ga je treba poročati za vsakega uporabnika.

Dodatne droge so tiste droge, kot sta jih ocenila uporabnik in/ali terapevt, ki se uporabljajo poleg glavne droge in uporabniku povzročajo težave in/ali spremenijo naravo težave.

Tvegano vedenje je vbrizgavanje droge ali njuhanje (ne glede na glavno ali dodatno drogo), pri čemer je podatek o tveganem vedenju (souporaba igel, brizg in preostalega pribora za vbrizgavanje; tvegano spolno vedenje) pomemben za ugotavljanje prenosa nalezljivih bolezni (hepatitis, HIV) ter drugih bolezni in poškodb pri uporabnikih drog.

IV NABOR PODATKOV IN DINAMIKA POROČANJA

Podatki so organizirani v 5 sklopov:

1. Podatki izvajalca
2. Podatki uporabnika
3. Škodljiva uporaba drog
4. Tvegano vedenje
5. Kazalniki okužb

DINAMIKA POROČANJA

Izpolnjene obrazce o uporabnikih drog, ki so iskali pomoč v posameznem programu, se sproti poroča preko spletne aplikacije, ki je dostopna na naslovu: https://tdi.nijz.si/tdi_portal/. Vsi obrazci za preteklo leto morajo biti izpolnjeni najpozneje **do 20. februarja** tekočega leta.

POJASNILO: *Na vsako vprašanje je mogoč en odgovor. Pri vprašanjih, pri katerih je izjemoma mogočih več odgovorov, je to jasno napisano. V metodoloških navodilih boste pri vsakem vprašanju zasledili tudi* ***Format****, ki je lahko NUM (numeričen) ali CHAR (karakter):* ***to je navodilo osebi, ki dela spletno aplikacijo.***

V PODATKI IZVAJALCA

1. ŠIFRA IZVAJALCA

Zaloga vrednosti: Trimestno celo število.

Šifra izvajalca: /___/___/___/ (vpišite šifro)

Format: NUM (3)

Definicija: Šifra izvajalca, kjer se izvaja obravnava.

Navodilo za uporabo: Vpiše se šifra izvajalca. V spodnji preglednici so prikazane šifre za vsako posamezno poročevalsko enoto.

Kontrola: DA. Podan je šifrant šifre izvajalca.

Obvezno poročanje: DA.

Preglednica 1: Šifre poročevalskih enot

Šifra	Zavodi za prestajanje kazni zapora (ZPKZ)
001	ZPKZ Ljubljana – Povšetova
002	ZPKZ Dob pri Mirni
003	ZPKZ Ig (ženski)
004	ZPKZ Maribor
005	ZPKZ Koper
006	ZPKZ Celje
008	ZPKZ Ljubljana (odd. Novo mesto)
009	ZPKZ Ljubljana – Ig (odprti odd.)
010	ZPKZ Maribor (odd. Murska Sobota)
011	ZPKZ Maribor (odd. Rogoza)
012	ZPKZ Koper (odd. Nova Gorica)
013	ZPKZ Popravni dom Radeče
Šifra	**Centri za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od prepovedanih drog (CPZOPD)**
101	Zdravstveni dom **Ljubljana Center**, Metelkova ulica 9, 1000 Ljubljana
102	**Center za zdravljenje odvisnih od prepovedanih drog**,(CPZOD), Grablovičeva 48, 1000 Ljubljana
121	Zdravstveni dom **Trbovlje**, Rudarska 12, 1420 Trbovlje
131	Zdravstveni dom **Logatec,** Notranjska cesta 2, 1370 Logatec
133	Zdravstveni dom **Kočevje**, Roška 18, 1330 Kočevje
201	Zdravstveni dom **dr. Adolfa Drolca Maribor**, Ulica talcev 9, 2000 Maribor
321	Zdravstveni dom **Celje,** Gledališka 4, 3000 Celje
331	Zdravstveni dom **Velenje**, Vodnikova 1, 3320 Velenje
401	Zdravstveni dom **Kranj**, Gosposvetska 10, 4000 Kranj
501	Zdravstveni dom **Nova Gorica**, Rejčeva ulica 4, 5000 Nova Gorica

601	Zdravstveni dom **Koper**, Ljubljanska cesta 6, 6000 Koper
621	Zdravstveni dom **Ilirska Bistrica**, Gregorčičeva cesta 8, 6250 Ilirska Bistrica
622	Zdravstveni dom **Sežana**, Partizanska cesta 24, 6210 Sežana
625	**Febris, d. o. o**, Zdravstveni dom Pivka, Kolodvorska cesta 24, 6257 Pivka
631	Zdravstveni dom **Piran**, Cankarjevo nabrežje 9 a, 6330 Piran
633	Zdravstveni dom **Izola**, Oktobrske revolucije 11, 6310 Izola
801	Zdravstveni dom **Novo mesto**, Kandijska cesta 4, 8000 Novo mesto
821	Zdravstveni dom **Brežice**, Černelčeva cesta 8, 8250 Brežice
901	Zdravstveni dom **Murska Sobota**, Grajska ulica 22, 9000 Murska Sobota
902	Zdravstveni dom **Ptuj**, Potrčeva cesta 19a, 2250 Ptuj
903	Zdravstveni dom **Slovenj Gradec**, Partizanska cesta 16, 2380 Slovenj Gradec
904	Zdravstveni dom **Jesenice**, Cesta maršala Tita 78, 4270 Jesenice

2. VRSTA IZVAJALCA

Zaloga vrednosti: Dvomestno celo število.

Vrsta izvajalca: /___/___/ (vpišite šifro)

10 Center za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od prepovedanih drog
11 Center za zdravljenje odvisnosti od prepovedanih drog
12 Ambulanta v zavodih za prestajanje kazni
13 Nizkopražna nevladna organizacija
14 Visokopražna nevladna organizacija

Format: NUM (2)

Definicija: Šifra vrste izvajalca, kjer se izvaja obravnava.

Navodilo za uporabo: Vpiše se vrsta izvajalca iz zgornje zaloge vrednosti. Vrsta izvajalca se loči glede na to, kakšno obravnavo izvaja.

Kontrola: DA. Podan je šifrant vrste izvajalca.

Obvezno poročanje: DA. Poročanje na EMCDDA.

3. OBČINA IZVAJANJA PROGRAMA

Zaloga vrednosti: Trimestno celo število.

Občina izvajanja programa /___/___/___/ (vpišite šifro)

Format: NUM (3)

Definicija: Šifra občine, kjer se izvaja obravnava.

Navodilo za uporabo: Vpiše se šifra občine. Šifra občine se določi glede na to, v kateri občini se obravnavo izvaja. Šifrant je v prilogi 1.
Kontrola: DA. Podan je šifrant občin. Občina izvajanja programa in šifra izvajalca se povezujeta. Npr. če je šifra izvajalca 1-ZPKZ Ljubljana – Povšetova, je šifra občine izvajanja programa 61-Ljubljana.
Obvezno poročanje: DA.

4. LETO OBRAVNAVE

Zaloga vrednosti: Štirimestno celo število.
Leto obravnave /___/___/___/ ___/ (vpišite šifro)

Format: NUM (4)
Definicija: Leto obravnave je leto v katerem je uporabnik neprekinjeno v obravnavi oz. zdravljenju.
Navodilo za uporabo: Vpiše se leto obravnave.
Kontrola: DA. Leto ne sme presegati tekočega leta in leto obravnave mora biti večji od datuma rojstva.
Obvezno poročanje: DA. Poročanje na EMCDDA.

VI PODATKI UPORABNIKA

5. ŠIFRI UPORABNIKA

Soundex:

Zaloga vrednosti: Štirimestna kombinacija črke in treh številk.
Format: CHAR (4)
Definicija: Identifikator uporabnika drog, ki ga ni mogoče pretvoriti v obliko, iz katere je nastal.
Navodilo za uporabo: Šifra Soundex se določi po spodnjih navodilih pretvorbe priimka uporabnika drog v šifro Soundex.
Kontrola: DA. Vsak izpolnjen vprašalnik predstavlja nov zapis v bazi.
Obvezno poročanje: DA.

Navodila za tvorbo šifre Soundex:

Pred prvim poskusom šifriranja pazljivo preberite vseh 7 pravil.

1. **Vzemite prvo črko priimka. Tej bodo sledile 3 številke, ki označujejo soglasnike priimka in jih boste določili po naslednjih pravilih:**

A, E, I, O, U, Y, H in W	nikoli nimajo šifre
B, F, P, V	šifrirajte 1
C, Č, G, J, K, Q, S, Š, X, Z, Ž	šifrirajte 2
D, T	šifrirajte 3
L	šifrirajte 4
M, N	šifrirajte 5
R	šifrirajte 6

2. **Soglasnike po začetni črki spremenite v odgovarjajoča števila, kot je to navedeno v 1. točki, kot se po vrstnem redu pojavljanja v priimku.**

   npr.: DOLINAR D456; ZAPLOTNIK Z143

3. **Šifra ima vedno samo 3 številke. Preostale soglasnike v dolgih priimkih zanemarimo. Pri kratkih priimkih na preostalih mestih dodamo ničle.**

   npr.: PLETERŠEK P436; FALE F400; JEREB J610

4. **Dvojne soglasnike ali več zaporednih soglasnikov iz iste skupine črk upoštevamo kot enega samega.**

   npr.: TELL T400; RADEŠČEK R322

5. **Soglasnik, ki neposredno sledi začetnici priimka in je iz iste skupine črk, zanemarimo.**

   npr.: ŠČUKA Š200

6. **Dvojni priimek šifriramo kot enega samega.**

   npr.: NOVAK-OŠTIR N122

7. **Soglasniki iz iste skupine črk, ki jih ločujeta samo W ali H, so upoštevani kot en sam.**
   npr.: TOTH-DEBEVEC T311

Stigmina šifra:

Zaloga vrednosti: Osemmestna kombinacija črk in številk.

Format: CHAR (8)

Definicija: Identifikator uporabnika drog, ki ga ni mogoče pretvoriti v obliko, iz katere je nastal.

Navodilo za uporabo: Stigmina šifra se določi po spodnjih navodilih pretvorbe imena, priimka in datuma rojstva uporabnika drog.

Obvezno poročanje: DA.

Navodila za tvorbo Stigmine šifre:

Vzamemo:
- prvo črko imena;
- tretjo in zadnjo črko priimka; (če priimek vsebuje samo dve črki ali tri črke, vzamemo prvo in zadnjo črko priimka; v primeru dveh priimkov šifriramo kot enega samega)
- oznako spola z veliko tiskano črko (M, Ž);
- mesec in leto rojstva z dvomestnima številkama.

Primer Stigmine šifre:

Janez Novak, rojen 12. oktobra 1975	Šifra: JVKM1075

Primer Stigmine šifre pri kratkih priimkih:

Ana Arh, rojena 15. maja 1989	Šifra: AAHŽ0589

Primer Stigmine šifre v primeru dveh priimkov:

Janez Novak Godec, rojen 17. februarja 1985	Šifra: JVCM0285

Janez Aš Novak, rojen 12. novembra 1980	Šifra: J KM1180

6. OBČINA STALNEGA PREBIVALIŠČA

Zaloga vrednosti: Trimestno celo število.

Občina stalnega prebivališča /___/___/___/ (vpišite šifro)
999. Ni znano.

Format: NUM (3)

Definicija: Občina stalnega prebivališča je občina v katerem se oseba prijavi z namenom, da bo v tej občini stalno živela.

Navodilo za uporabo: Označi se ustrezno šifro občine stalnega prebivališča.

Kontrola: DA. Podan je šifrant občine stalnega prebivališča.

Obvezno poročanje: DA.

7. OBČINA ZAČASNEGA PREBIVALIŠČA

Zaloga vrednosti: Trimestno celo število.

Občina začasnega prebivališča /___/___/___/ (vpišite šifro)
997. Nima začasnega prebivališča.
999. Ni znano.

Format: NUM (3)

Definicija: Občina začasnega prebivališča je občina v kateri se oseba začasno prijavi in je praviloma zunaj občine stalnega prebivališča.

Navodilo za uporabo: Označi se ustrezno občino začasnega prebivališča. V primeru, da uporabnik nima začasnega prebivališča označi zalogo vrednosti 997.

Kontrola: DA. Podan je šifrant občine začasnega prebivališča.

Obvezno poročanje: DA.

8. SPOL:

Zaloga vrednosti:

1. Moški.
2. Ženski.
9. Ni znano.

Format: NUM (2)

Definicija: Spol je biološki spol uporabnika drog.

Navodilo za uporabo: Označi se ustrezno zalogo vrednosti.

Kontrola: DA.

Obvezno poročanje: DA. Poročanje na EMCDDA.

9. DATUM ROJSTVA:

Zaloga vrednosti:

Datum rojstva: /___/___/. /___/___/. /___/___/___/___/
dan *mesec* *leto*

Definicija: Datum rojstva je izražen v dnevu, mesecu in letu v katerem se je oseba rodila.

Navodilo za uporabo: Vpiše se dan, mesec in leto rojstva uporabnika.

Kontrola: DA.

Obvezno poročanje: DA. Poročanje na EMCDDA.

10. ALI JE ŽE BIL KDAJ OBRAVNAVAN ZARADI UPORABE DROG V KATEREM KOLI PROGRAMU, PREDEN SE JE VKLJUČIL V VAŠ PROGRAM?

Zaloga vrednosti:
1. Ne, nikoli ni bil vključen v obravnavo zaradi uporabe drog.
2. Da, bil je že vključen v obravnavo zaradi uporabe drog.
3. Pacient je v neprekinjeni obravnavi zaradi uporabe drog.
8. Ne želi odgovoriti.
9. Ni znano.

Format: NUM (2)

Definicija: Predhodna obravnava se nanaša na zadnjo obravnavo zaradi uporabe drog v katerem koli programu in kadar koli v življenju.

Navodilo za uporabo: Če uporabnik drog ni prekinil z obravnavo v tekočem letu in nadaljuje obravnavo neprekinjeno v naslednjem letu se označi zalogo vrednosti 3.

Torej, če se obravnava iz preteklega leta nadaljuje v naslednje leto neprekinjeno se osebo evidentira za neprekinjeno obravnavo.

Kontrola: DA.

Obvezno poročanje: DA. Poročanje na EMCDDA.

11. NADOMESTNO ZDRAVLJENJE Z OPIOIDI (NZO: metadon, buprenorfin, buprenorfin/naloxon, SR-morfin)?

Zaloga vrednosti:
1. Nikoli.
2. Da, vendar trenutno ni vključen v program NZO.
3. Trenutno je vključen v program NZO.
8. Ne želi odgovoriti.
9. Ni znano.

Format: NUM (2)

Definicija: Nadomestno zdravljenje z opioidi se nanaša na metadon, buprenorfin, buprenorfin/naloxon, SR-morfin.

Navodilo za uporabo: Označite eno zalogo vrednosti. Če uporabnik drog ni bil še nikoli vključen v nadomestno zdravljenje z opioidi, označite zalogo vrednosti 1 (Nikoli.).

Kontrola: DA.

Obvezno poročanje: DA. Poročanje na EMCDDA.

12. S KOM ŽIVI SEDAJ?

Zaloga vrednosti:
1. Sam.
2. S primarno družino (starši itd.).

3. S partnerjem/otroki.
4. S prijatelji ali drugimi osebami, s katerimi ni v sorodstvu.
5. Drugo, npr. inštitucije, zavetišča, zapor (navedite):_____.
8. Ne želi odgovoriti.
9. Ni znano.

Referenčno obdobje: Prvi stik uporabnika drog s centrom. Če datum prvega stika s centrom ni zabeležen se vzame za referenčno obdobje 1. Januar poročanega leta.

Format: NUM (2)

Definicija*:* S kom živi sedaj se nanaša na obliko gospodinjstva, v katerem živi. Če uporabnik drog živi v ustanovi ali zaporu, označite 5. (*Drugo)*. Če ima gospodinjstvo skupaj s starimi starši, tetami, strici, z bratranci, s sestričnami, označite pod 5. (*Drugo)*. Če ima gospodinjstvo skupaj s starši, z brati in s sestrami, ga navedite pod 2. (*S primarno družino)*. Če ima gospodinjstvo s partnerjem (je poročen ali v zunajzakonski skupnosti) in/ali otroki, ga navedi pod 3.

Navodilo za uporabo: Označi se ustrezno zalogo vrednosti.

Kontrola: DA.

Obvezno poročanje: DA.

13. SEDANJI STATUS BIVANJA

Zaloga vrednosti:
1. Stalna namestitev
2. Nestalna namestitev
3. Brezdomec
4. V priporu/zaporu
5. Drugo (navedite): _____
8. Ne želi odgovoriti.
9. Neznano

Referenčno obdobje: Prvi stik uporabnika drog s centrom. Če datum prvega stika s centrom ni zabeležen se vzame za referenčno obdobje 1. Januar poročanega leta.

Format: NUM (2)

Definicija*:*

Namestitev pomeni prebivanje posameznika v določenem kraju.

Nestalna namestitev je namestitev na različnih krajih (pri prijateljih, znancih, sorodnikih itn.).

Stalna namestitev je namestitev, ki traja več kot 30 dni v enem kraju.

Ustanova je javna ustanova, kot so npr.: bolnišnica, dijaški dom, študentski dom.

Brezdomec je oseba, ki spi na prostem in nima dostopa do 24-urne nastanitve/nima prebivališča ali se zateče v zavetišča, ki vključujejo le nočitve.
Uporabniki z *nestalno namestitvijo* so uporabniki, ki živijo na različnih krajih (pri prijateljih, znancih, pri sorodnikih itn.) in so se v obdobju zadnjih 30 dni pred vključitvijo v zdravljenje selili iz enega kraja v drugega.
Če uporabnik *živi v ustanovi* (zadnjih 30 dni), ga je treba navesti v **kategoriji 5 (Drugo)** in navesti, za katero ustanovo gre. *Brezdomec* je tisti uporabnik drog, ki spi na prostem in nima dostopa do 24-urne nastanitve/nima prebivališča ali se zateče v zavetišča, ki vključujejo le nočitve.

Navodilo za uporabo: Označi se ustrezno zalogo vrednosti.
Kontrola: DA.
Obvezno poročanje: DA.

14. TRENUTNI ZAPOSLITVENI STATUS UPORABNIKA DROG

Zaloga vrednosti:
1. Redno zaposlen
2. Občasno zaposlen
3. Brezposeln
4. Neaktiven
5. Študent, dijak
6. Upokojen (redno upokojen, invalidsko upokojen, predčasno upokojen)
7. Drugo, npr: prejema socialne prejemke, gospodinja, invalid (navedite, kaj): _____
8. Ne želi odgovoriti.
9. Ni znano.

Referenčno obdobje: Prvi stik uporabnika drog s centrom. Če datum prvega stika s centrom ni zabeležen se vzame za referenčno obdobje 1. Januar poročanega leta.

Format: NUM (2)
Definicija:
občasno zaposlen = če je delo občasno, neredno ali se pojavlja vsake toliko časa
redno zaposlen = če je delo pogosto, redno in/ali zagotovljeno s pisno pogodbo, lahko je za določen ali nedoločen čas
študenti = osebe, ki se šolajo
brezposelni = osebe, ki ne delajo in aktivno iščejo zaposlitev
neaktivni = osebe, ki se ne šolajo, ne delajo in ne iščejo zaposlitve, ker niso mogle najti zaposlitve
upokojenci = osebe, ki prejemajo pokojnino za svoje prejemke
drugo = *trajno nezaposljiv ali trajno nezmožen za delo po oceni Zavoda RS za zaposlovanje*

in prejema denarno pomoč Centra za socialno delo, prijavljen/-a na Centru za socialno delo, gospodinja, invalid, osebe, ki so prijavljene na Zavodu za zaposlovanje, pri odgovoru navedite, za katero kategorijo gre.

Navodilo za uporabo: Označi se ustrezno zalogo vrednosti.

Kontrola: DA.

Obvezno poročanje: DA.

15. NAJVIŠJA DOSEŽENA STOPNJA IZOBRAZBE UPORABNIKA DROG DO SEDAJ

Zaloga vrednosti:

1. Nepopolna osnovnošolska izobrazba
2. Osnovnošolska izobrazba
3. Poklicna ali srednješolska izobrazba
4. Višješolska, visokošolska ali univerzitetna izobrazba
5. Specializacija, magisterij, doktorat

8. Ne želi odgovoriti.
9. Ni znano.

Referenčno obdobje: Prvi stik uporabnika drog s centrom. Če datum prvega stika s centrom ni zabeležen se vzame za referenčno obdobje 1. Januar poročanega leta.

Format: NUM (2)

Definicija: Izobrazba je najvišja dosežena stopnja veljavne izobrazbe, ki jo je oseba pridobila:

- po javnoveljavnih izobraževalnih programih;
- v izobraževanjih, ki nadomeščajo redna izobraževanja (izobraževanje ob delu, na daljavo itn.), s tečaji, z izpiti oziroma na drug način, skladen s predpisi, ki urejajo pridobitev javnoveljavne izobrazbe (vir: Statistični urad Republike Slovenije).

Navodilo za uporabo: Označi se ustrezno zalogo vrednosti.

Kontrola: DA.

Obvezno poročanje: DA.

VII ŠKODLJIVA UPORABA DROG

16. KATERO DROGO JE UPORABLJAL KOT GLAVNO DROGO V ZADNJEM LETU?

Zaloga vrednosti:

Opioidi

11. Heroin
12. Metadon
13. Buprenorfin
14. Fentanil
15. Buprenorphin/naloxon
16. SR-morfin
17. Drugi opioidi (navedite)

Kokain

21. Kokain
22. Crack
23. Drugo (navedite)

Stimulansi

31. Amfetamini
32. Matamfetamini
33. MDMA in njegovi produkti
34. Mefedron
35. Drugi stimulansi (navedite)

Hipnotiki in sedativi

41. Barbiturati
42. Benzodiazepini
43. GHB/GBL
44. Midazolam
45. Drugi hipnotiki in sedativi (navedite)

Halucinogeni

51. LSD
52. Ketamin
53. Drugi halucinogeni (navedite)

Hlapljive snovi

61. Hlapljive snovi

Kanabis

71. Kanabis
72. Sintetični kanabinoidi
73. Hašiš

Druge snovi

91. Druge snovi (navedite)

Nove psihoaktivne snovi

92. Nove psihoaktivne snovi (navedite)

97. Ni droge (substitucijska terapija)

98. Ni droge (brez substitucijske terapije)

Format: NUM (2)
Definicija: Glavna droga je droga, ki povzroča večino težav pri uporabniku, zaradi katere je prišel po pomoč, in/ali tista, ki jo je kot glavno drogo po pogovoru z uporabnikom ocenil strokovnjak (terapevt).

To vprašanje mora biti vedno izpolnjeno, ne glede na to, ali se za uporabnika naknadno ugotovi, da ima težave zaradi uporabe več različnih vrst drog (to je dodatna informacija). Tudi če je glavno drogo težko določiti, je treba za uporabnika **vedno** izbrati eno glavno drogo. Glavna droga je tista droga, zaradi katere ima uporabnik najresnejše težave (zdravstvene, duševne, socialne itd) in jo je uporabljal v zadnjem letu. V primeru, da uporabnik ni uporabljal glavne droge v zadnjem letu se označi 97. Ni droge (substitucijska terapija). V primeru, da je uporabnik drog prenehal s substitucijsko terapijo in vzdržuje abstinenco od vseh prepovedanih drog se označi 98. Ni droge (brez substitucijske terapije).

Vključene so samo tiste snovi, ki uporabniku povzročajo težave skladno z oceno uporabnika in za katero uporabnik išče pomoč v programu in na podlagi ocene strokovnjaka.

Drugi opioidi vključujejo vse opioide, ki niso vključeni v prejšnje kategorije (Šifrant Opioidi 11–16). Fentanil kot glavna droga je snov, ki je bila proizvedena na nezakonitem trgu, ali tudi medicinski proizvod, ki se uporablja zunaj zdravniške prakse (ni bil predpisan na recept ali dan v zdravstveni ustanovi kot terapija).

Med glavne droge ne sodijo:

- alkohol (je lahko vključen samo med dodatne droge);
- tobak;
- psihoaktivna zdravila, ki jih uporabnik uporablja izključno v terapevtske namene in jih prejme na podlagi zdravniškega recepta ali terapije v zdravstveni ustanovi in so skladna z medicinsko prakso.

Navodilo za uporabo: Označi se šifra glavne droge.
Kontrola: DA. Podan je šifrant drog.

Možni načini uporabe posamezne droge.

V oklepajih so podani možni načini uporabe posamezne droge:
I - Injiciral/Vbrizgal
K - Kadil/Inhaliral
J - Jedel/Pil
N – Njuhal

Opioidi
11. Heroin (I,K,N,)
12. Metadon (I,J,N)
13. Buprenorfin (I,J,N)
14. Fentanil (I,J,N)
15. Buprenorphin/naloxon (I,J,N)
16. SR-morfin (I,J,N)
17. Drugi opioidi (navedite) (I,J,N)

Kokain
21. Kokain (I,K,N)
22. Crack (I,K,N)

Stimulansi
31. Amfetamini (I,J,N)
32. Matamfetamini (I,J,N)
33. MDMA in njegovi produkti (I,J,N)
34. Mefedron (I,J,N)
35. Drugi stimulansi (navedite) (I,K,J,N)

Hipnotiki in sedativi
41. Barbituratil (I,J,N)
42. Benzodiazepinil (I,J,N)
43. GHB/GBL (J)
44. Midazolam (I,J,N)

Halucinogeni
51. LSD (J)
52. Ketamin (I,J)

Hlapljive snovi
61. Hlapljive snovi (K)

Kanabis
71. Kanabis (K,J)
72. Sintetični kanabinoidi (J,K)
73. Hašiš (K,J)

Obvezno poročanje: DA. Poročanje na EMCDDA.

16. a NAČIN UPORABE GLAVNE DROGE V ZADNJEM LETU

Zaloga vrednosti:
1. Injiciral/Vbrizgal
2. Kadil/Inhaliral
3. Jedel/Pil
4. Njuhal
5. Drugo (navedite)
8. Ne želi odgovoriti.
9. Ni znano.

Format: NUM (2)

Definicija: Način uporabe glavne droge je **običajen oz. najpogostejši način,** s katerim je uporabnik drog uporabljal glavno drogo.

Kajenje/Inhaliranje se nanaša na uživanje snovi prek dihalnih poti (prek nosu ali ust); povezano je s snovjo, ki se uporablja v obliki hlapov. Njuhanje se nanaša na nosno pot in snov, ki se uporablja v obliki prahu. Drugo se nanaša predvsem na uporabo obližev.

Navodilo za uporabo: Vpiše se ustrezno številko zaloge vrednosti.

Kontrola: DA.

Obvezno poročanje: DA.

16. b POGOSTOST UPORABE GLAVNE DROGE V ZADNJEM LETU

Zaloga vrednosti:
1. Vsak dan.
2. Enkrat tedensko.
3. Ni uporabljal v zadnjih 30 dneh.
8. Ne želi odgovoriti.
9. Ni znano.

Format: NUM (2)

Definicija: Pogostost uporabe se nanaša na pogostost uporabe glavne droge v zadnjem letu

Navodilo za uporabo: Vpiše se ustrezno številko zaloge vrednosti.

Kontrola: DA.

Obvezno poročanje: DA.

16. c STAROST OB PRVI UPORABI GLAVNE DROGE

Zaloga vrednosti: Dvomestno celo število.

Starost: /___/___/ (v letih)
98. Ne želi odgovoriti.
99. Ni znano.

Format: NUM (2)

Definicija: Starost ob prvi uporabi glavne droge se nanaša na starost, ko je uporabnik prvič uporabil prepovedano glavno drogo na kateri koli način.

Navodilo za uporabo: Vpišite starost v dopolnjenih letih, ko je uporabnik drog prvič uporabil zdajšnjo glavno prepovedano drogo, ne glede na to, ali je bila v tistem obdobju glavna droga ali ne.

Kontrola: DA. Starost je omejena od 0 do 90 let. Starost ob prvi uporabi glavne droge mora biti manjša ali enaka datumu rojstva.

Obvezno poročanje: DA.

16. d TRAJANJE REDNE UPORABE GLAVNE DROGE V LETIH

Zaloga vrednosti: Dvomestno celo število.

Trajanje redne uporabe: /___/___/ (v letih)
97. Manj kot 1 leto
98. Ne želi odgovoriti.
99. Ni znano.

Format: NUM (2)

Definicija: Trajanje redne uporabe glavne droge se nanaša na časovno obdobje, ko je uporabnik drog uporabljal glavno drogo.

Navodilo za uporabo: Vpišite leta redne uporabe glavne droge. Če je imel uporabnik drog med leti uporabe glavne droge krajša ali daljša obdobja abstiniranja, se obdobja abstiniranja odštejejo od skupnega trajanja redne uporabe glavne droge.

Kontrola: DA. Trajanje uporabe glavne droge je omejeno od 1 do 90 let. Če je uporabnik uporabljal glavno drogo manj kot eno leto se vpiše vrednost 97. Trajanje redne uporabe glavne droge v letih mora biti manjša ali enaka starosti uporabnika – starosti ob prvi uporabi glavne droge.

Obvezno poročanje: DA.

17.–20. KATERO DROGO JE UPORABLJAL KOT DODATNO DROGO V ZADNJEM LETU

Zaloga vrednosti:

Opioidi

11. Heroin
12. Metadon
13. Buprenorfin
14. Fentanil
15. Buprenorphin/naloxon
16. SR-morfin
17. Drugi opioidi (navedite)

Kokain

21. Kokain
22. Crack
23. Drugo (navedite)

Stimulansi

31. Amfetamini
32. Matamfetamini
33. MDMA in njegovi produkti
34. Mefedron
35. Drugi stimulansi (navedite)

Hipnotiki in sedativi

41. Barbiturati
42. Benzodiazepini
43. GHB/GBL
44. Midazolam
45. Drugi hipnotiki in sedativi (navedite)

Halucinogeni

51. LSD
52. Ketamin
53. Drugi halucinogeni (navedite)

Hlapljive snovi

61. Hlapljive snovi

Kanabis

71. Kanabis
72. Sintetični kanabinoidi
73. Hašiš

Alkohol

81. Alkohol

Druge snovi

91. Druge snovi (navedite)

Nove psihoaktivne snovi

92. Nove psihoaktivne snovi (navedite)

97. Ni uporabljal

Format: NUM (2)
Definicija: Dodatne droge so tiste droge, ki poleg glavne droge povzročajo nove ali dodatne težave pri uporabniku, kar oceni po pogovoru z uporabnikom strokovnjak (terapevt).

Če uporabnik ne uporablja dodatne droge, se pri vprašanju 17.v rubriko dodatna droga 1 vpiše šifro 97 (Ni uporabljal) in nadaljuje z vprašanjem 21. Navedene so lahko največ štiri dodatne droge. V obrazcu za sporočanje podatkov mora biti navedeno največje število drog (v okviru največ štirih), ki jih navede vsak posameznik. Za namene poročanja se vrstni red navajanja dodatne droge nanaša na klinično pomembnost težav, ki jih ima uporabnik drog s posamezno drogo. Samo če to ni mogoče, je vrstni red navajanja dodatnih drog naslednji: najprej snovi, ki se uživajo z injiciranjem, in nato snovi glede na pogostost uživanja. Če nič od zgoraj navedenega ni mogoče, je vrstni red tak, kakršen je na seznamu snovi.

Alkohol je vključen kot dodatna droga.

Tobak in **zdravila**, ki se uživajo v namene zdravljenja ter na podlagi zdravniškega recepta in skladno z zdravniško prakso, niso vključeni.

Drugi opioidi vključujejo vse opioide, ki niso vključeni v prejšnjih kategorijah (Šifrant Opioidi 11–16).

Če dodatne droge ni uporabljal, pri vprašanju 17 v rubriko dodatna droga 1 se vpiše šifra 97 (Ni uporabljal).
Navodilo za uporabo: Vpiše se šifra dodatne droge.
Kontrola: DA. Podan šifrant drog.
Če uporabnik ni uporabljal dodatno drogo se označi zaloga vrednosti 97 (Ni uporabljal).
Obvezno poročanje: DA.

17. a–20. a NAČIN UPORABE DODATNE DROGE V ZADNJEM LETU

Zaloga vrednosti:
1. Injiciral/Vbrizgal.
2. Kadil/Inhaliral.
3. Jedel/Pil.
4. Njuhal.
5. Drugo (navedite).
8. Ne želi odgovoriti.
9. Ni znano.

Format: NUM (2)

Definicija: Način uporabe dodatne droge je **običajen oz. najpogostejši način,** s katerim je uporabnik drog uporabljal dodatno drogo.

Kajenje/Inhaliranje se nanaša na uživanje snovi prek dihalnih poti (prek nosu ali ust); povezano je s snovjo, ki se uporablja v obliki hlapov. Njuhanje se nanaša na nosno pot in snov, ki se uporablja v obliki prahu. Drugo se nanaša predvsem na uporabo obližev. Navodilo velja za vse dodatne droge (dodatna droga 1, dodatna droga 2, dodatna droga 3 in dodatna droga 4).

Navodilo za uporabo: Vpiše se ustrezna številka zaloge vrednosti.

Kontrola: DA.

Če uporabnik ni uporabljal dodatno drogo (vprašanje 17 – vprašanje 20, zaloga vrednosti 97), ni možno napisati/označiti zalogo vrednosti pri vprašanju 17a-20a.

Obvezno poročanje: DA.

17. b–20. b POGOSTOST UPORABE DODATNE DROGE V ZADNJEM LETU

Zaloga vrednosti:
1. Vsak dan.
2. Enkrat tedensko.
3. Ni uporabljal v zadnjih 30 dneh.
8. Ne želi odgovoriti.
9. Ni znano.

Format: NUM (2)

Definicija: Pogostost uporabe se nanaša na pogostost uporabe dodatne droge v zadnjem letu.

Pogostost uživanja dodatne droge je kazalnik stopnje resnosti uporabe drog. Vpišite tisto zalogo vrednosti, ki najbolje opisuje pogostost uporabo dodatne droge. Navodilo velja za vse dodatne droge (dodatna droga 1, dodatna droga 2, dodatna droga 3 in dodatna droga 4).

Navodilo za uporabo: Vpiše se ustrezno številko zaloge vrednosti.

Kontrola: DA.

Če uporabnik ni uporabljal dodatno drogo (vprašanje 17 – vprašanje 20, zaloga vrednosti 97), ni možno napisati/označiti zalogo pri vprašanju 17b-20b.

Obvezno poročanje: DA

17. c–20. c STAROST OB PRVI UPORABI DODATNE DROGE

Zaloga vrednosti: Dvomestno celo število

Starost: /___/___/ (v letih)
98. Ne želi odgovoriti.
99. Ni znano.

Format: NUM (2)

Definicija: Starost ob prvi uporabi dodatne droge se nanaša na starost, ko je uporabnik prvič uporabil drugo drogo ali preostale prepovedane droge.

Navodilo za uporabo: Vpišite starost, ko je uporabnik drog prvič uporabil prepovedano drogo. Navodilo velja za vse dodatne droge (dodatna droga 1, dodatna droga 2, dodatna droga 3 in dodatna droga 4).

Kontrola: DA.

Če uporabnik ni uporabljal dodatno drogo (vprašanje 17 – vprašanje 20, zaloga vrednosti 97), ni možno napisati starost pri vprašanju 17c-20c. Starost je omejena od 0 do 90 let.

Obvezno poročanje: DA.

17. d–20. d TRAJANJE REDNE UPORABE DODATNE DROGE V LETIH

Zaloga vrednosti: Dvomestno celo število.

Trajanje redne uporabe: /___/___/ (v letih)
97. Manj kot 1 leto.
98. Ne želi odgovoriti.
99. Ni znano.

Format: NUM (2)

Definicija: Trajanje redne uporabe dodatne droge se nanaša na časovno obdobje, ko je uporabnik drog uporabljal dodatno drogo. Navodilo velja za vse dodatne droge (dodatna droga 1, dodatna droga 2, dodatna droga 3 in dodatna droga 4).

Navodilo za uporabo: Vpišite leta redne uporabe dodatne droge. Če je imel uporabnik drog med leti uporabe dodatne droge krajša ali daljša obdobja abstiniranja, se obdobja abstiniranja odštejejo od skupnega trajanja redne uporabe dodatne droge.

Kontrola: DA.

Če uporabnik ni uporabljal dodatno drogo (vprašanje 17 – vprašanje 20, zaloga vrednosti 97), ni možno napisati trajanje redne uporabe pri vprašanju 17d-20d. Trajanje uporabe dodatne droge je omejeno od 1 do 90 let. Če je uporabnik uporabljal dodatno drogo manj kot eno leto se vpiše vrednost 97.

Obvezno poročanje: DA.

21. TRAJANJE NEPREKINJENE OBRAVNAVE:

Zaloga vrednosti:
1. < 6 mesecev
2. 6-12 mesecev
3. >1- 3 let
4. >3- 5 let
5. >5 let
8. Ne želi odgovoriti.
9. Ni znano.

Referenčno obdobje: Trajanje zdravljenja se upošteva od začetka zadnje obravnave.

Format: NUM (2)

Definicija: Trajanje neprekinjene obravnave je čas neprekinjene obravnave uporabnika prepovedanih drog.

Navodilo za uporabo: Označi se ustrezno zalogo vrednosti.

Obvezno poročanje: DA. Poročanje na EMCDDA.

22. VRSTA OBRAVNAVE:

Zaloga vrednosti:

1. detoksikacija brez zdravil ('drug free')
2. detoksikacija z zdravili
3. kratkotrajni vzdrževalni program (do 6 mesecev)
4. dolgotrajni vzdrževalni program (več kot 6 mesecev)
5. psihoterapija
6. psihosocialna terapija
7. svetovanje, podpora, nasvet
8. napoten v drug terapevtski center
9. drugačna obravnava (prosimo, navedite): _____.
10. še ni odločitve/neznano

Format: NUM (2)

Definicija:

Detoksikacija je serija ukrepov, ki se osredotoča na obvladovanje odvajanja od psihoaktivnih snovi, v prvem primeru brez zdravil (pod točko 1), po navadi pa z uporabo nadomestnih zdravil pri odvisnih od opioidov (pod točko 2). Oseba se običajno detoksicira z metadonom, buprenorfinom ali morfinom. V izjemnih primerih zdravnik predpiše še dodatna zdravila za lajšanje abstinenčnih znakov ali drugih spremljajočih telesnih težav.

Nadomestno (substitucijsko) zdravljenje je učinkovito nadomestilo za opiate pri vzdrževalnem zdravljenju odvisnih uživalcev opiatnih drog in omogoča zmanjšati izpostavljenost visoko tveganemu vedenju ter jim pomaga pri zdravstveni in socialni stabilizaciji odvisnosti. Najpogostejša substitucijska zdravila so: buprenorfin, metadon, počasno sproščajoči morfin. Nadomestno (substitucijsko) zdravljenje lahko traja do 6 mesecev (pod točko 3) ali dlje (pod točko 4).

Psihoterapija je postopek zdravljenja**,** s katerim je mogoče pomagati ljudem, ki trpijo zaradi posameznih duševnih težav, motenj ali bolezni. Lahko se izvaja individualno ali skupinsko in je različnih pristopov (vedenjsko kognitivna psihoterapija, analitična, sistemska psihoterapija, družinska…). (pod točko 5)

Osnovni instrument zdravljenja odvisnosti so psihosocialni posegi, ki so lahko skupinski ali tudi individualni in vključujejo svetovanje, motivacijski intervju, vodenje primerov, skupinsko terapijo, gender skupino, gibalno izrazno terapijo, psihodramo, muzikoterapijo, družinsko terapijo, skupino za preprečevanje recidivov in učenje socialnih veščin in druge. Ti posegi podpirajo uporabnike pri obvladovanju in premagovanju težav z drogami. (pod točko 6)

Svetovanje, podpora, nasvet kako pomagati in okrepiti posameznika in skupino. (pod točko 7)

Navodilo za uporabo: Na vprašanje je praviloma možen en odgovor. Psihoterapija, psihosocialna terapija ali svetovanje (nasvet, podpora) se izvajajo ali samostojno ali v kombinaciji v programih detoksifikacije in vzdrževanja. V tem primeru se navede kombinacija in označi dva odgovora.

Obvezno poročanje: DA.

IX TVEGANO VEDENJE

23. ALI SI JE DROGO V ZADNJEM MESCU OBRAVNAVE KDAJKOLI INJICIRAL ALI NJUHAL?

Zaloga vrednosti:
1. da
2. ne
8. Ne želi odgovoriti.
9. Ni znano.

Format: NUM (1)

Definicija: Injiciranje se nanaša na kakršno koli injiciranje katere koli droge, ne le primarne droge. To je še zlasti pomembno v zvezi s prenašanjem okužb (HIV, virusni hepatitisi) pa tudi z drugimi boleznimi in s poškodbami ter z vprašanji glede zmanjševanja škode. Injiciranje za namene zdravljenja drugih somatskih bolezni mora biti izključeno (sladkorna bolezen itn.). Njuhanje se nanaša na nosno pot in snov, ki se uporablja v obliki prahu.

Navodilo za uporabo: Označite eno zalogo vrednosti. Vprašanje se nanaša na injiciranje ***vseh*** drog, ne le glavne droge.

Kontrola: DA

Obvezno poročanje: DA.

24. ALI JE V ZADNJEM MESECU OBRAVNAVE KDAJKOLI SOUPORABIL IGLO IN/ALI BRIZGO (UPORABIL IGLO IN/ALI BRIZGO, KI JO JE PRED TEM ŽE UPORABIL NEKDO DRUG) ALI SOUPORABIL PRIPOMOČKE ZA NJUHANJE (FOLIJA, TULEC)?

Zaloga vrednosti:
1. da
2. ne
8. Ne želi odgovoriti.
9. Ni znano.

Format: NUM (1)

Definicija: Souporaba igle in/ali brizge se nanaša na uporabo igle in/ali brizge, ki jo je pred tem uporabil že nekdo drug. Souporaba pripomočkov za njuhanje se nanaša na uporabo pripomočkov za njuhanje, ki jih je pred tem uporabil že nekdo drug.

Navodilo za uporabo: Označite eno zalogo vrednosti.

Kontrola: DA

Obvezno poročanje: DA.

IX KAZALNIKI OKUŽB

25. – 27. ALI JE BIL V PROGRAMU, KI GA OBISKUJE SEDAJ TESTIRAN ZA HIV, HCV, HBV?

Zaloga vrednosti:

Format: NUM (4)

Definicija: Za testiranje se šteje odvzem kužnine za namen postavitve diagnoze morebitne okužbe.

Navodilo za uporabo: Vpišite leto zadnjega testiranja in označite eno zalogo vrednosti. V primeru, da uporabnik drog ni bil nikoli testiran ali odklanja testiranje ali ni znano, označite eno zalogo vrednosti.

	25. Testiranje za HIV **Leto zadnjega testiranja:** *(vpišite leto zadnjega testiranja)*	**26. Testiranje za HCV** **Leto zadnjega testiranja:** *(vpišite leto zadnjega testiranja)*	**27. Testiranje za HBV** **Leto zadnjega testiranja:** *(vpišite leto zadnjega testiranja)*
1. Testiran - pozitiven.			
2. Testiran - negativen.			
3. Testiran - rezultat neznan.			
4. Nikoli testiran.			
5. Odklanja testiranje.			
9. Ni znano.			

Kontrola: DA

Obvezno poročanje: DA.

PRILOGA 1: ŠIFRANT OBČIN

Šifra	Ime občine
001	AJDOVŠČINA
002	BELTINCI
003	BLED
004	BOHINJ
005	BOROVNICA
006	BOVEC
007	BRDA
008	BREZOVICA
009	BREŽICE
010	TIŠINA
011	CELJE
012	CERKLJE NA GORENJSKEM
013	CERKNICA
014	CERKNO
015	ČRENŠOVCI
016	ČRNA NA KOROŠKEM
017	ČRNOMELJ
018	DESTRNIK
019	DIVAČA
020	DOBREPOLJE
021	DOBROVA - POLHOV GRADEC
022	DOL PRI LJUBLJANI
023	DOMŽALE
024	DORNAVA
025	DRAVOGRAD
026	DUPLEK
027	GORENJA VAS - POLJANE
028	GORIŠNICA
029	GORNJA RADGONA
030	GORNJI GRAD
031	GORNJI PETROVCI
032	GROSUPLJE
033	ŠALOVCI
034	HRASTNIK
035	HRPELJE - KOZINA
036	IDRIJA
037	IG
038	ILIRSKA BISTRICA
039	IVANČNA GORICA
040	IZOLA
041	JESENICE
042	JURŠINCI
043	KAMNIK
044	KANAL

Šifra	Ime občine
045	KIDRIČEVO
046	KOBARID
047	KOBILJE
048	KOČEVJE
049	KOMEN
050	KOPER
051	KOZJE
052	KRANJ
053	KRANJSKA GORA
054	KRŠKO
055	KUNGOTA
056	KUZMA
057	LAŠKO
058	LENART
059	LENDAVA
060	LITIJA
061	LJUBLJANA
062	LJUBNO
063	LJUTOMER
064	LOGATEC
065	LOŠKA DOLINA
066	LOŠKI POTOK
067	LUČE
068	LUKOVICA
069	MAJŠPERK
070	MARIBOR
071	MEDVODE
072	MENGEŠ
073	METLIKA
074	MEŽICA
075	MIREN - KOSTANJEVICA
076	MISLINJA
077	MORAVČE
078	MORAVSKE TOPLICE
079	MOZIRJE
080	MURSKA SOBOTA
081	MUTA
082	NAKLO
083	NAZARJE
084	NOVA GORICA
085	NOVO MESTO
086	ODRANCI
087	ORMOŽ
088	OSILNICA

Šifra	Ime občine
089	PESNICA
090	PIRAN
091	PIVKA
092	PODČETRTEK
093	PODVELKA
094	POSTOJNA
095	PREDDVOR
096	PTUJ
097	PUCONCI
098	RAČE-FRAM
099	RADEČE
100	RADENCI
101	RADLJE OB DRAVI
102	RADOVLJICA
103	RAVNE NA KOROŠKEM
104	RIBNICA
105	ROGAŠOVCI
106	ROGAŠKA SLATINA
107	ROGATEC
108	RUŠE
109	SEMIČ
110	SEVNICA
111	SEŽANA
112	SLOVENJ GRADEC
113	SLOVENSKA BISTRICA
114	SLOVENSKE KONJICE
115	STARŠE
116	SVETI JURIJ
117	ŠENČUR
118	ŠENTILJ
119	ŠENTJERNEJ
120	ŠENTJUR
121	ŠKOCJAN
122	ŠKOFJA LOKA
123	ŠKOFLJICA
124	ŠMARJE PRI JELŠAH
125	ŠMARTNO OB PAKI
126	ŠOŠTANJ
127	ŠTORE
128	TOLMIN
129	TRBOVLJE
130	TREBNJE
131	TRŽIČ
132	TURNIŠČE
133	VELENJE
134	VELIKE LAŠČE
135	VIDEM
136	VIPAVA
137	VITANJE
138	VODICE
139	VOJNIK
140	VRHNIKA
141	VUZENICA
142	ZAGORJE OB SAVI
143	ZAVRČ
144	ZREČE
146	ŽELEZNIKI
147	ŽIRI
148	BENEDIKT
149	BISTRICA OB SOTLI
150	BLOKE
151	BRASLOVČE
152	CANKOVA
153	CERKVENJAK
154	DOBJE
155	DOBRNA
156	DOBROVNIK
157	DOLENJSKE TOPLICE
158	GRAD
159	HAJDINA
160	HOČE - SLIVNICA
161	HODOŠ
162	HORJUL
163	JEZERSKO
164	KOMENDA
165	KOSTEL
166	KRIŽEVCI
167	LOVRENC NA POHORJU
168	MARKOVCI
169	MIKLAVŽ NA DRAVSKEM POLJU
170	MIRNA PEČ
171	OPLOTNICA
172	PODLEHNIK
173	POLZELA
174	PREBOLD
175	PREVALJE
176	RAZKRIŽJE
177	RIBNICA NA POHORJU
178	SELNICA OB DRAVI
179	SODRAŽICA
180	SOLČAVA
181	SVETA ANA
182	SVETI ANDRAŽ V SLOV. GORICAH
183	ŠEMPETER - VRTOJBA

Šifra	Ime občine
184	TABOR
185	TRNOVSKA VAS
186	TRZIN
187	VELIKA POLANA
188	VERŽEJ
189	VRANSKO
190	ŽALEC
191	ŽETALE
192	ŽIROVNICA
193	ŽUŽEMBERK
194	ŠMARTNO PRI LITIJI
195	APAČE
196	CIRKULANE
197	KOSTANJEVICA NA KRKI
198	MAKOLE

Šifra	Ime občine
199	MOKRONOG - TREBELNO
200	POLJČANE
201	RENČE - VOGRSKO
202	SREDIŠČE OB DRAVI
203	STRAŽA
204	SV. TROJICA V SLOV. GORICAH
205	SVETI TOMAŽ
206	ŠMARJEŠKE TOPLICE
207	GORJE
208	LOG-DRAGOMER
209	REČICA OB SAVINJI
210	SVETI JURIJ V SLOV. GORICAH
211	ŠENTRUPERT
212	MIRNA
213	ANKARAN

Nacionalni inštitut za javno zdravje

Kazalnik potreb po obravnavi uporabnikov drog

(Evidenca obravnave uporabnikov drog – NEPREKINJENA OBRAVNAVA)

Ljubljana, 2024